

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 94/2015-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. marca 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED], [REDACTED], zastúpení advokátom JUDr. Petrom Arendackým, Advokátska kancelária, Železničiarska 13, Bratislava, vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12 Co 114/2013 z 1. júla 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. novembra 2014 doručená sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 12 Co 114/2013 z 1. júla 2014 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Z predloženej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia vystupovali ako odporcovia v konaní o zaplatenie sumy 1 794,14 € s príslušenstvom na Okresnom súde Prešov (ďalej len „okresný súd“) vedenom pod sp. zn. 14 C 129/2011. Okresný súd v uvedenej veci rozhodol rozsudkom z 10. mája 2013 (ďalej aj „rozsudok súdu prvého stupňa“) tak, že sťažovateľov zaviazal spoločne a nerozdielne uhradiť žalobcovi sumu 1 707,14 € spolu s 8,75 % ročným úrokom z omeškania od 22. novembra 2011 do zaplatenia z titulu bezdôvodného obohatenia za užívanie bytu na [REDACTED] v [REDACTED] a druhým výrokom rozsudku ich zaviazal nahradiť trovy konania žalobcovi v sume 534,41 €. Proti uvedenému rozsudku súdu prvého stupňa podali sťažovatelia odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že výrok o povinnosti sťažovateľov plniť žalobcovi potvrdil a zmenil výrok súdu prvého stupňa o trovách konania.

Sťažovatelia v sťažnosti namietali, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil, pretože *„právo na vydanie bezdôvodného obohatenia patrí iba a výlučne vlastníkovi predmetného bytu, a to vlastníkovi skutočnému, nie hociktovej osobe, ktorá sa za vlastníka prehlasuje. Ak by vlastník nebol zistiteľný, právo na vydanie bezdôvodného obohatenia by mal štát.“*. Sťažovatelia ako nájomníci bytu na [REDACTED] dlhodobo vedú spory so žalobcom, ktorý je v zmysle údajov katastra nehnuteľností od 1995 zapísaný ako vlastník nehnuteľností. Sťažovatelia spochybňujú jeho vlastnícke právo k nehnuteľnosti— bytu, v ktorom dlhodobo bývajú. Sťažovatelia namietajú, že okresný súd, ako aj krajský súd *„pri preukazovaní vlastníctva žalobcu k predmetnému bytu vychádzali z údajov uvedených v katastri nehnuteľností, pričom odvolací súd uviedol, že tieto nijako neboli spochybnené. Toto tvrdenie je však výslovne arbitrárne.“*. V tejto súvislosti sťažovatelia uvádzajú, že *„v priebehu konania uviedli hneď niekoľko dôvodov, pre ktoré na žalobcu neprešlo vlastníctvo domu, v ktorom je aj predmetný byt... súdy sa však týmito argumentmi a dôkazmi nijako nevysporiadali, celá argumentácia súdov spočíva v tom, že medzi účastníkmi sporu*

sa už viedlo niekoľko konaní, v ktorých vždy súdy dospeli k názoru, že žalobca je vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti“.

Sťažovatelia namietali, že „sťažovateľka [REDAKOVANÉ], nebola účastníčkou ani jedného z konaní, na ktoré súdy vo svojich rozhodnutiach odkazuje“, preto ak vo veci konajúce súdy dospeli k záveru, že otázku vlastníctva už nemožno v napadnutom konaní skúmať, je tento záver mylný v rozpore s ich označenými právami, ako aj ustálenou rozhodovacou praxou.

Na základe uvedeného sťažovateľa navrhli, aby ústavný súd o ich sťažnosti rozhodol nálezom v takomto znení:

„Sťažovatelia navrhujú, aby Ústavný súd Slovenskej republiky vychádzajúc z popísaného skutkového stavu vydal nález o porušení základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a článku 7 veta prvá Všeobecnej deklarácie ľudských práv a rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 1.7.2014, č. k. 12Co 114/2013, zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii ústavného súdu, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o

ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Sťažovatelia vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu namietali porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podstata ich argumentácie spočíva v námietke nedostatočného a arbitrárneho odôvodnenia napadnutého rozsudku.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (mutatis mutandis II. ÚS 71/97).

Námietku sťažovateľov týkajúcu sa arbitrárnosti napadnutého rozsudku krajského súdu je potrebné považovať za zjavne neopodstatnenú.

Podľa názoru ústavného súdu argumentácia krajského súdu uvedená v odôvodnení napadnutého rozsudku je dostatočná. V žiadnom prípade argumentáciu nemožno považovať

za arbitrárnu či zjavne neodôvodnenú. Niet teda ani dôvodu na to, aby ústavný súd do veci zasiahol. Na tomto závere nemôže nič zmeniť okolnosť, že sťažovatelia majú na celú vec odlišný názor a s napadnutým rozsudkom krajského súdu nesúhlasia. Táto okolnosť totiž sama osebe nemôže spôsobiť porušenie označených práv sťažovateľov.

Ústavný súd ďalej poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu dospel k záveru, že rozhodnutie je dostatočným spôsobom odôvodnené, krajský súd zrozumiteľne odôvodnil úvahy, ktoré zvolil pri rozhodovaní o nároku žalobcu, a právne závery, na ktorých je rozhodnutie založené, nemožno hodnotiť ako arbitrárne. Krajský súd podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom zdôvodnil, prečo v danom prípade mal žalobca nárok na zaplatenie bezdôvodného obohatenia za užívanie označeného bytu. V tomto smere ústavný súd poukazuje aj na dôvody, ktoré viedli okresný súd k vyhoveniu žaloby, čo sa týka nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia. Okresný súd vo svojom rozsudku sp. zn. 14 C 129/2011 z 10. mája 2013 aktívnu legitimitáciu žalobcu v spore ustálil s poukazom na § 70 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „katastrálny zákon“), že *„údaje katastra uvedené v § 7 sú hodnoverné, ak sa nepreukáže opak. Pre súd je záväzný stav údajov katastra do času, kým sa nepreukáže opak. Je potrebné vychádzať z toho, že kúpna zmluva, na základe ktorej nadobudol žalobca vlastnícke právo je platná. Vlastníctvo žalobcu je pre žalovaných záväzné, lebo o vlastníctve sa už rozhodovalo a nemôže sa prejednať znova.“*. Okresný súd pri ustaľovaní aktívnej legitimitácie odporcu vychádzal z už uvedeného katastrálneho zákona a z rozsudku okresného súdu v inej veci vedenej pod sp. zn. 16 C 382/1998, a to o žalobe sťažovateľov o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, na základe ktorej žalobca nadobudol budovu, súpisné č. ■■■■■, v ktorej sa nachádza

aj predmetný byt. Okresný súd uvedenú žalobu sťažovateľov zamietol rozsudkom, ktorý bol potvrdený rozsudkom krajského súdu vo veci sp. zn. 1 Co 96/2002 zo 17. mája 2004. Krajský súd sa ďalej v odôvodnení svojho napadnutého rozsudku stotožnil s odôvodnením rozhodnutia prvostupňového súdu a dodal, že „je potrebné vychádzať z toho, že uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 13.9.2013 č. k. 4 Co 29/2013-96 sa vo veci žalobcu [REDAKOVANÉ] proti žalovaným riešil obdobný nárok a krajský súd konštatoval, že okresný súd sa náležite vysporiadal s otázkou neprípustnosti opätovného preskúmania námietky žalovaných o vlastníckom práve žalobcu k nehnuteľnosti. Vlastníctvo žalobcu k spornej nehnuteľnosti bolo právoplatne vyriešené v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov č. k. 16 C 240/2006 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 13 Co 13/2008-198 zo dňa 30. 4.2009... Navyše, k tomuto bytu neuplatňuje žiadne právo ani reštituentka, ani Mesto Prešov, či právny nástupca Bytového podniku Prešov, preto je potrebné vychádzať zo zápisu vlastníckeho práva v prospech žalobcu. Ak žalovaní užívajú byt bez platného nájomného vzťahu, pretože došlo k vypovedaniu nájomného pomeru medzi žalobcom a žalovanými, potom žalovaní užívajú v rozhodnom období od 1.6.2009 do 31.5.2011 sporný byt bez právneho titulu a u žalovaných vzniká bezdôvodné obohatenie, ako to konštatuje okresný súd.“.

Miera interpretácie dotknutých ustanovení katastrálneho zákona vo väzbe na rozhodujúce skutočnosti prípadu je podľa názoru ústavného súdu adekvátne a rešpektujúca predmetnú právnu úpravu. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06). Takéto pochybenie v ústavnoprávnom zmysle však ústavný súd v napadnutom rozsudku krajského súdu nezistil. Nesúhlas sťažovateľov s obsahom napadnutého rozsudku krajského súdu nie je dôkazom o jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným.

Pokiaľ sťažovatelia spochybňovali vlastnícke právo žalobcu v napadnutom konaní, ústavný súd vzhľadom na dĺžku trvania zápisu vlastníckeho práva žalobcu v katastri nehnuteľností (od 1995, pozn.) konštatuje, že táto dĺžka zjavne prekračuje dobu potrebnú pre vydržanie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Vydržanie ako spôsobilý titul nadobudnutia vlastníckeho práva môže v okolnostiach prípadu svedčiť žalobcovi, a to aj bez ohľadu na údajne spornú platnosť kúpnej zmluvy, na základe ktorej mal žalobca toto právo ne/nadobudnúť, pričom vzhľadom na neúspešné spochybňovanie vlastníckeho práva žalobcu sťažovateľmi v konaní o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy je možné konštatovať, že len určovacou žalobou by sa mohla s konečnou platnosťou vyriešiť otázka spochybňovaného vlastníckeho práva žalobcu. Keďže všetci do úvahy prichádzajúci vlastníci boli a sú v tejto veci nečinní (reštituentka, mesto Prešov či právny nástupca Bytového podniku Prešov) a sťažovatelia nepreukázali naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva žalobcu v právoplatne ukončenom spore vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 11 C 382/98 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 Co 96/02 zo 17. mája 2004, je záver krajského súdu o tom, že je potrebné vychádzať z hodnovernosti údajov zapísaných v katastri nehnuteľností, keďže sťažovatelia nepreukázali to, že žalobca nie je vlastníkom nehnuteľnosti, opodstatnený.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené a s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a identického základného práva podľa čl. 36 ods. 1 listiny nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, resp. I. ÚS 3/97), sťažnosť sťažovateľov v časti, v ktorej namietali porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu, považujúc ho za arbitrárne, odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. marca 2015